

Europos Pulsas

Jungiant bendruomenes, stiprinant Europą

Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga

Nr. 50

2025 m. spalį

METAI SU EUROPA: MŪSŲ BENDROS KELIONĖS ISTORIJA

Ižanga – metai kartu

Šiandien, atsisveikindami su „Europos pulsu“, galime pažvelgti į nueitą kelią ir paklausti savęs: ką mums davė šie metai su Europa? Atsakymas paprastas – jie davė žinias, įkvėpimą, pavyzdžius ir tikėjimą, kad gyvenime bendroje erdvėje, kurioje svarbus kiekvienas žmogus, kiekviena bendruomenė, kiekviena idėja.

Nuo pat pirmojo numerio siekėme parodyti, kad Europa nėra abstraktus politinis projektas ar tik dokumentai Briuselio koridoriuose. Ji yra čia – mūsų keliuose, mūsų mokyklose, mūsų kaimuose, mūsų upėse, mūsų kasdieniauose sprendimuose. Per metus palietėme daugybę temų: nuo energetikos nepriklausomybės ir aplinkosaugos iki jaunimo ateities, kultūros paveldo ir regionų atsigavimo.

Šis leidinys buvo skirtas tam, kad kiekvienas skaitytojas pamatytų – Europos Sąjungos projektai ir investicijos nėra „kažkur ten“, jie tiesiogiai formuoja mūsų gyvenimą. Kiekvienas straipsnis buvo tarsi langas į vieną iš daugelio istorijų, kaip Europa keičiasi ir kartu keičia mus.

Energetika: nepriklausomybė ir žalia ateitis

Vienas iš kertinių akmenų, lydėjusių mūsų numerius, buvo energetikos tema. Baltijos šalis žengiant į istorinį žingsnį – atsijungimą nuo BRELL elektros žiedo – rašėme apie tai, ką reiškia tikroji nepriklausomybė. Atsijungimas nėra tik inžinerinė operacija: tai simbolinis veiksmas, reiškiantis, kad esame visavertė Europos energetinės šeimos dalis, galinti pati užtikrinti savo saugumą.

Kartu kalbėjome ir apie žaliąją energetiką. Klaipėdos vėjo jėgainių parkas, saulės elektrinės, įrengiamos universitetuose, ligoninėse, savivaldybėse, rodo kryptį, kuria juda visa Europa. Lietuvoje sparčiai daugėja bendruomeninių saulės parkų, kur gyventojai gali tapti ne tik vartotojais, bet ir gamintojais. Tai – tikra energetikos revoliucija, keičianti ne tik elektros skaitiklių rodmenis, bet ir žmonių požiūrį į atsakomybę už gamtą.

Energetikos perėjimas taip pat turi socialinį aspektą. ES parama padeda kompensuoti energijos kainų svyravimus, todėl modernūs sprendimai tampa prieinami vis daugiau žmonių. Saulės kolektoriai ant daugiabučių stogų ar šilumos siurblių kaimo sodybose – tai pavyzdžiai, kad žalioji ateitis nėra tik pasiturinčių privilegija. Europos Sąjunga iki 2030 metų yra užsibrėžusi tikslą, kad bent 45 proc. visos energijos sudarytų atsinaujinantys šaltiniai – tikslas, kuris reikalauja drąsos, bet kartu įkvėpia visą žemyną.

Aplinka: nuo Baltijos jūros iki kasdienio maišelio

Aplinka buvo dar viena iš temų, į kurią vis grįždavome. Baltijos jūra – mūsų bendras lobis ir kartu pažeidžiamas ekosistemos branduolys. Rašėme apie tarptautinius projektus, skirtus mažinti taršą, kovoti su pertekliniu maistinių medžiagų srautu, saugoti biologinę įvairovę. Tai kova, kuri vyksta ne tik tarp mokslininkų ar politikų, bet ir mūsų kasdieniauose pasirinkimuose.

Plastiko mažinimo klausimas

centre. „Via Baltica“ – kelias, jungiantis Baltijos šalis su visa Europa – tapo tikra arterija, kurios modernizacija didina saugumą, mažina kelionės laiką ir užtikrina patogumą tiek vairuotojams, tiek keleiviams.

Nemuno laivybos kelio modernizacija priminė, kad turime ir kitą jungties formą – vidaus vandenių transportą. Europa vis labiau vertina ekologišką krovinių gabenimą, o Nemunas gali tapti tikra žalia alternatyva sunkiasvorėms transporto priemonėms keliuose.

turizmą, bet ir leidžia pažvelgti į mūsų istoriją kaip į bendrą pasakojimą apie Europą.

Ne mažiau svarbios buvo jaunimo iniciatyvos. Jaunųjų vertėjų konkursas „Juvenes Translatores“ parodė, kad jaunimas ne tik domisi kalbomis, bet ir mato save kaip tiltus tarp kultūrų.

O Europos paveldo ženklų pažymėti objektai – nuo pilių iki parkų – priminė, kad paveldas nėra tik praeitis. Tai gyva dabarties dalis, kurią perduodame ateities kartoms. Pavyz-

dingomis laboratorijomis, kur gimsta nauji sprendimai – nuo socialinių verslų iki kultūrinių festivalių. ES taip pat kelia tikslą iki 2027 m. įtraukti bent pusę Europos jaunimo į mainų, savanorystės ar „Erasmus+“ programas – tai ženklas, kad jaunimo balsas ateityje tik stiprės.

Išvados: Europa mūsų kasdienybėje

Visi šie metai buvo tarsi kelionė per įvairias sritis – energetiką, aplinką, transportą, kultūrą, jaunimą. Kiekviena tema buvo skirtinga, bet jas jungė viena mintis – Europa yra mūsų kasdienybėje. Europa šiandien atrodo kaip didelis bendruomenės eksperimentas, kuriame kiekvienas narys prisideda prie bendro gėrio. Per pastaruosius metus matėme, kaip skirtingos šalys kartu kovojo su klimato kaitos iššūkiais, stiprino sienų saugumą ir kartu ieškojo sprendimų, kaip padaryti gyvenimą patogesni kasdieniam žmogui. Svarbu nepamiršti, kad Europa yra ne tik institucijos ar projektai, bet visų mūsų bendri namai. Kiekviena šalis į šį namą įneša savo spalvą – vieni stiprūs inovacijomis, kiti tradicijomis, treči – gebėjimu išsaugoti unikalią kalbą ar paprotį. Kartu šios dalykai sudaro paveikslą, kurį pasaulis vadina Europos Sąjunga.

ES politika atsispindi ne tik tarptautiniuose dokumentuose, bet ir mūsų kiemuose. Ji pasiekia mus per saulės elektrinę ant mokyklos stogo, per naują autobusų stotelę kaime, per atnaujintą muziejų, per galimybę jaunuoliui pasakyti savo nuomonę apie sporto ateitį.

„Europos pulsas“ parodė, kad Europa nėra tolimesnė. Ji čia – mūsų miestuose, mūsų bendruomenėse, mūsų idėjose.

Todėl užbaigdami šiuos „Metus su Europa“, galime drąsiai pasakyti – tai buvo laikas, kai stipriau pajutome savo bendrystę, įvairovę ir atsakomybę už ateitį. Ir nors nežinome, kokius iššūkius atneš 2026-ieji, žinome viena – kartu mes galime daugiau.

Padėka ir viltinga užsklanda

Užversdami paskutinį numerį norime padėkoti visiems skaitytojams. Jūsų dėka šis leidinys buvo gyvas, tapo tiltu tarp Europos Sąjungos iniciatyvų ir žmonių Lietuvoje.

„Metai su Europa“ parodė, kad bendradarbiaudami galime daug pasiekti. O svarbiausia – kad ateitis priklauso mums visiems. Europa yra bendri namai, o jos stiprybė slypi vienybėje ir įvairovėje.

Tegul šis numeris tampa ne pabaiga, o pradžia naujiems pokalbiams, idėjoms ir darbams. Nes Europa pulsuoja mūsų širdyse kiekvieną dieną.

„Europos Pulsas“ redakcija

Nuotrauka: Antoine Schibler, „Unsplash“

tapo konkrečiu pavyzdžiu, kaip Europos politika keičia mūsų įpročius. Įsigaliojus vienkartinį plastikinių gaminių draudimui ir Lietuvoje pradėjus apmokestinti plonus maišelius, žmonės vis dažniau renkasi daugkartinius pirminių krepšius ar savo indelius. Pavyzdžiui, šiandien Vilniuje ar Kaune nebestebina pirkejas, atėjęs į parduotuvę su stiklainiu salotoms ar popieriniu maišeliu iš namų. Tai mažas, bet labai svarbus žingsnis link švaresnės ateities.

Prie šių diskusijų prisidėjo ir klimato kaitos tema. Karščio bangos, liūtys ar sausros nebeatrodo tolimą problema. ES remiamos miškų atkūrimo, klimato prisitaikymo ir žaliosios infrastruktūros iniciatyvos rodo, kad turime ne tik mažinti taršą, bet ir prisitaikyti prie neišvengiamų pokyčių. Statistika primena mąstą: vidutinis europietis per metus sugeneruoja apie 35 kilogramus plastiko pakuočių atliekų, ir tai tik viena iš daugybės problemų dalių, kurią privalome spręsti kartu.

Transportas: jungiantys keliai, upės ir dangus

Europa be jungčių neegzistuoja. Todėl transporto projektai buvo nuolat mūsų dėmesio

Lietuvos oro uostai – Vilnius, Kaunas, Palanga – taip pat pasikeitė dėl ES investicijų. Modernios terminalų erdvės, nauji nusileidimo takai, didesnis keleivių saugumas – visa tai ne tik palengvina keliones, bet ir atveria galimybes pritraukti daugiau turistų bei verslo kelionių.

Negalime pamiršti ir dar vieno projekto – „Rail Baltica“. Nors jis dar tik statomas, bet jau dabar simbolizuoja ryšį su Europa. Geležinkelis, kuris sujungs Taliną, Rygą, Kauną ir Varšuvą, taps ne tik patogią kelionės priemone, bet ir ženklu, kad Baltijos šalys vis labiau tampa Europos transporto žemėlapiu centru. Šiam projektui iš ES biudžeto skiriama kelio milijardų eurų – tai vienas didžiausių infrastruktūros darbų regione, galintis pakeisti mūsų keliavimo įpročius ateinančiais dešimtmečiais.

Kultūra ir paveldas: jungtys tarp praeities ir dabarties

Kultūra yra mūsų identiteto pagrindas. „Europos pulsas“ ne kartą kalbėjo apie kultūrinius maršrutus, jungiančius Baltijos šalis ir Europą: Dvarų kelią, Pilių maršrutą, Baltų kelią. Šie projektai ne tik skatina

džiui, Glitiškių ir Maišiagalos dvarai tapo ne tik kultūriniais centrais, bet ir vietomis, kur bendruomenės buriasi, kuriasi naujos veiklos, o istorija prabyla šiandienos žmogui.

Jaunimas ir regionai: ateitis gimsta šiandien

Visus metus daug dėmesio skyrėme jaunimui ir regionams. Europos Komisijos konsultacijos, kuriose jaunimas galėjo pasakyti savo nuomonę apie sportą, skaitmeninę darbotvarkę ar socialinę politiką, parodė, kad jauni žmonės nori ir gali formuoti Europos ateitį.

Regionai taip pat nebuvo palikti nuošalyje. Brožiai – pirmasis sumanus kaimas Lietuvoje – tapo simboliu, kad inovacijos gali gimti ir nedideliame miestelyje. RURALIZATION projektas pabrėžė, kad kaimas gali būti ne tik praeities atspindys, bet ir ateities laboratorija, kur susilieja ekologija, technologijos ir bendruomeniškumas.

Šios istorijos parodė, kad Europa nėra tik sostinės ar didieji miestai. Europa – tai ir Semeliškės, ir Šeduva, ir daugybė kitų vietovių, kuriose žmonės kuria, gyvena ir mato savo ateitį. Mažos gyvenvietės tampa gyvy-

Semeliškės – Lietuvos mažoji kultūros sostinė 2026

Semeliškių (Elektrėnų sav.) miestelis, vienas seniausių miestelių Lietuvoje, prigludęs įstabaus grožio slėnyje, kurį iš visų pusių supa miškai, skalauja ežerai, o upė Strėva, priėmusi Dabintos vandenį, kaip kaspinas juosia miestelį. 2026-aisiais Semeliškės taps Lietuvos mažąja kultūros sostine ir minės nemažai jubiliejų: Semeliškių 750-metį, Parapijos 520-metį, bibliotekos 80-metį, festivalio „Nuo Lauryno iki Roko“ 25-metį. 2026 metais bus minimas 962-jų Semeliškių, Vievio, Žaslių žydų tautybės Lietuvos piliečių nužudymo 85-metis.

Istorija

Semeliškių gyvenvietė susiformavo XIII a. pabaigoje (1276 m.). Ir nors apylinkėse randami dar akmens amžiaus gyventojų pėdsakai, ankstyvą Semeliškių gyvenvietės atsiradimą tyrinėtojai sieja su jos pavadinimu, o tiksliau – su pavadinimo prūsiska kilme „Samiliškės“, kilusio iš prūsisko asmenvardžio Samilis. Semeliškės pirmą kartą rašytiniuose šaltiniuose minimos 1377 m., kai jas nusiaubė kryžiuočiai. Gyvenvietė sena, spėjama, kad ji buvo įkurta apie 1276 m., kai didysis kunigaikštis Traidenis čia leido apsigyventi nuo kryžiuočių

pabėgusiems prūsams ir vakariniams lietuviams. Semeliškės buvo tarp Kryžiuočių ordino ir stambiausių Lietuvos miestų – Trakų ir Vilniaus, todėl Semeliškės net keturis kartus minimos Lietuvos kelių aprašymuose, kuriuos darė kryžiuočių žvalgai dar XIV a.

Semeliškėse XVI a. buvo įkurta dvarvietė. Semeliškių seniūnijoje yra masinių žydų žudynių kapavietė, kurioje 1941 metų spalio 6 dieną buvo nužudyti 962 Semeliškių, Vievio ir Žaslių žydų tautybės piliečiai. Semeliškėse yra viena seniausių Lietuvoje medinė Šv. Lauryno bažnyčia, statyta 1723 m., kurios varpinė-

je saugomas trečias pagal senumą – 1442 m. lietas – varpas, Šv. Nikolajaus Stebukladario cerkvė, statyta 1895 m. Semeliškių miestelyje yra dvi kapavietės, kuriose ilsisi Didžiosios Kovos apygardos kovotojai (partizanai), žuvę šiose apylinkėse 1944–1954 m.

Semeliškių miestelio senoji dalis – urbanistikos kompleksas, paminklas, saugomas valstybės.

Pagal dabartinius duomenis, Semeliškėse gyvena 515 gyventojų, Semeliškių seniūnijoje – 1 068.

Miestelio apžvalga

Per miestelį teka sraunioji Strėva, turinti nemažai intakų, dešinieji: Luknia, Beržuolė, Dubreika, Dumblė, Kalpė, Žiežmarė; kairieji: Dabinta, Vuolasta, Spengla, Kiementa, Kertus, Limšius. Didžiausias apylinkių ežeras yra Nestrėvantys, esantis į rytus nuo miestelio, šiauriau šio ežero yra mažesnis – Beržuolio ežeras.

Šiuo metu Semeliškėse veikia gimnazija, vaikų darželis, gimnazijos ir miestelio bibliotekos, gimnazijos etnokultūros muziejus, Parapijos namai, bendruomenės „Strėva“ namai.

Pastaruoju metu Semeliškės gražėja, tvarkomos viešosios erdvės, Nestrėvančių ežero pakrantėje – poilsio zona, šalia gimnazijos įkurtas sporto aikštynas, vaikų žaidimų aikštelės, miestelio centrinėje aikštėje monumentas, skirtas miestelio jubiliejui, šiltuoju metų laiku puoselėjami gėlynai, architektūros paminklų prieigos, tvarkomos kapavietės ir kt.

Kultūros renginiai ir ne tik...

Kultūros įstaiga, bendruomenės nuolat dalyvauja mėgėjų

meno populiarinimo, profesionalaus meno sklaidos, kultūros, edukacijų programose, finansuojamose įvairių fondų bei Elektrėnų savivaldybės.

Vienas didžiausių 2026 metų renginių – XXV Semeliškių festivalis „Nuo Lauryno iki Roko“, kuris vyksta rugpjūčio mėnesį visą savaitę, kiekvieną vakarą dovanodamas skirtingų žanrų profesionalaus meno koncertus, spektaklius, parodas, knygų pristatymus, edukacijas. Festivalio metu vyksta profesionalių Lietuvos dailininkų plenerai (2026 m. vyks 9-asis pleneras). Kitas tradicinis renginys, kuris rengiamas Kovo 11-osios proga, skirtas pagerbti aktyviausius, žymiausius Semeliškių seniūnijos gyventojus. 2026 metais vyks jau XXII renginys, kurio metu atversime vartus į Lietuvos mažosios kultūros sostinės metus. Tradicinis renginys, pagerbiant nužudytuosius žydus, vyks spalio 6-ąją – tą dieną prisijungiam prie akcijos VARDAI. ŽMOGUS NĖRA SKAIČIUS; gegužės 15 dieną pagerbsime Semeliškių valsčiuje nužudytus partizanus; kalėdiniu laikotarpiu kviesime mažuosius į kalėdinius renginius, susitikimus su Kalėdų Seneliu, kuriuo tampa bendruomenės „Strėva“ pirmininkas Antanas Bielskis, įžiėbsime kalėdinę eglutę, organizuosime sakralinės muzikos koncertus bažnyčioje ir kt.

Sieksime, kad visus 2026 metus Semeliškėse šurmuliuotų daugiau kaip 50 turiningų, prasmingų, įsimintinų kultūros, sporto, švietėjiškų renginių, kuriuos įgyvendins Semeliškių bendruomenė „Strėva“, Seme-

liškių kultūros klubas, Semeliškių bendruomenė, Semeliškių seniūnija, Semeliškių įstaigos, organizacijos, o žiūrovais ir dalyviais bus ne tik semeliškėčiai, bet ir gausybė svečių iš įvairiausių Lietuvos kampelių bei užsienio.

Į projekto įgyvendinimą įtrauksime visų amžiaus grupių Semeliškių bendruomenės narius, kitų Elektrėnų savivaldybės vietų švietimo, kultūros ir sporto įstaigų ir organizacijų bendruomenes, nevyriausybinės organizacijos, neformalius klubus, vietos verslo įmones, individualius verslininkus, gyventojus-savonorius.

Planuojame įrengti stovą su nuorodomis iki lankomų objektų, o prie jų – istorijų aprašų stendus, skatinsime ir populiarinsime kultūrinį turizmą. Ruošiamės išleisti knygą, kalendorių, sukurti filmą ir kt.

Ypatinga dovana

Suteiktas titulas „Semeliškės – Lietuvos mažoji kultūros sostinė 2026“ semeliškėčiams – ypatinga jubiliejaus proga suteikta dovana, kviečianti aktyviai kultūrinei, sporto, švietėjiškai veiklai, sanglaudai, garsinant vieno seniausių Lietuvoje Semeliškių miestelio vardą, skatinant bendruomeniškumą, stiprinant pasididžiavimo jausmą.

Visa informacija ir 2026 metų programa bus skelbiama naujai sukurtoje svetainėje ir „Facebook“ puslapyje „Kultūrinė veikla Semeliškėse ir ne tik“.

Semeliškių bendruomenės „Strėva“ informacija Tomo Maleckio nuotrauka

Vilniaus oro uosto išvykimo terminalo fasadą papuošė M. K. Čiurlionio autografas

Vilniaus Čiurlionio oro uoste iškilmingai atidengtas simbolinis Mikalojaus Konstantino Čiurlionio autografas. Menininko 150 metų jubiliejaus proga jo autografo kopija papuošė naujojo išvykimo terminalo fasadą. Simboliniame pristatymo renginyje dalyvavo Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Kultūros ministerijos, Susisiekimo ministerijos, Vilniaus miesto savivaldybės ir Lietuvos oro uostų (LTOU) atstovai.

Simbolinis autografas – kvies susipažinti su kūrėju

„Šis parašas, kaip ir oro uosto erdvėse įsikūrę dangų bei debesų vaizduojantys M. K. Čiurlionio kūriniai, tampa tarsi paties menininko pasisveikinimu su kiekvienu keliautoju – tuo, kuris pakyla ir nusileidžia pabuvojęs kiek arčiau šviesos ir begalybės. Suteikdami oro uostui M. K. Čiurlionio vardą pratęsiame pasaulyje įprastą tradiciją oro vartus sieti su tautos kūrėjais ir kartu siunčiame žinią apie mūsų kultūros paveldą, formavusį tautinį identitetą. Esame dėkingi oro uostui, kad švėsdamas kūrybiškumo šventę jis savo pavyzdžiu rodo, jog kultūros vertė svarbi ir susisiekimo sektoriui – tai mūsų visų bendras turtas“, – sako laikinai Ministro Pirmininko patarėjo kultūros klausimais pareigas einantis kompozitorius Matas Drukteinis.

Simbolinio autografo atidengimas – dar vienas žingsnis, kuris įprasmina išskirtinio menininko vardą Vilniaus oro uoste ir garsina jį milijonams keliautojų.

Pasak idėjos autorių, autografas savo grakščia linija tarsi veda kiekvieną į Lietuvą atvykstantį ar išvykstantį žmogų. Tuo metu oro uosto erdvėse M. K. Čiurlionio linija išsišakoja į platų kūrybos

medį – milijonai keliautojų genijaus kūrybą čia patiria regėdami, klausydami ir apmąstydami integruotus meno sprendimus, kurie pristato vieną ryškiausių Lietuvos kūrėjų.

„M. K. Čiurlionis mums paliko ne tik šedevrus, bet ir kvietimą kurti. Todėl šią ypatingą dieną, minėdami jo 150-ąjį gimtadienį, kartu kuriame ir naują tradiciją – švęsti Kultūros dieną. Tai, be abejonės, yra geriausia dovana menininkui, kurio kūryba ir mintys mus įkvepia, ragina ne tik pažinti savo praeitį, bet ir kurti rytojaus Lietuvą, taip įprasminant jo misiją ir mūsų įsipareigojimą puoselėti kūrybiškumą visose srityse“, – teigė laikinai ejęs kultūros ministro pareigas Šarūnas Birutis.

„M. K. Čiurlionio menas jungia Lietuvą su pasauliu, o Vilniaus oro uostas tampa erdve, kurioje kelionės susilieja su šio garsaus menininko kūryba. Simbolinis menininko autografas – daugiau nei dekoracija. Tai kvietimas kiekvienam keliaujančiam pamatyti, išgirsti ir pajauti mūsų šalies kūrybinę dvasią“, – sakė susisiekimo ministras Eugenijus Sabutis.

„Vilniaus oro uoste jau nuo metų pradžios įgyvendinome visą eilę M. K. Čiurlionio var-

dui įprasminanti skirtų integracijų – nuo iškabų, įvairių ženklų, paveikslų reprodukcijų, muzikos garsų iki koncerto filmavimo, kuris vėliau buvo transliuojamas nacionalinės televizijos eteryje. Šis menininko autografas yra tarsi karūna visoms priemonėms, kurias jau įgyvendinome. Jaučiame, kad simbolinio vardo suteikimas Vilniaus oro uostui buvo ir yra sėkmingai integruotas bei plačiai matomas milijonų keleivių, kurie renkasi savo kelionėms sostinės oro uostą“, – teigia LTOU vadovas Simonas Bartkus.

„Vilniuje galime rasti ne vieną Mikalojų Konstantiną Čiurlionį menantį ženklą: gatvę, stotelę, mokyklą, namus. Pastaruosius metus Čiurlionio muziką girdime tiek koncertų salėse, tiek kamerinėse erdvėse, aplink vis atsikartoja Čiurlionio paveikslų motyvai, kuriami virtualios realybės filmai. Visą savaitę sostinėje viešinsios pasaulio fortepijono žvaigždės sveikino ir sveikina Čiurlionį, atlikdamos jo kūrinius. Ant Tauro kalno kyla Nacionalinė koncertų salė – Tautos namai, apie kurių atsiradimą, kiek daugiau nei prieš 100 metų svajotojo pats Čiurlionis. Šiandien, švėsdami 150-ąjį Čiurlionio gimtadienį, norime, jog apie jį žinotų ne tik čia gyvenantys, bet ir į sostinę iš įvairiausių pasaulio vietų atvykstantys žmonės. Sunku įsivaizduoti geresnę pažinties vietą nei oro uostas, kurį paženklino Čiurlionio parašas“, – teigia Vilniaus miesto meras Valdas Benkunskas.

Primenama, kad Vilniaus oro uoste galima klausytis M. K. Čiurlionio muzikos kūrinių, grožėtis paveikslų reprodukcijomis, pasinerti į menines instaliacijas.

Menotyrininkai dažnai pastebi, kad dangaus skliautas M. K. Čiurlioniui buvo ypač svarbus. Todėl viena iš instaliacijų Vilniaus oro uoste nusidriekia debesų ir dangaus vaizdais. Taip papuoštos keleivių terminalo centrinės atvykimo durys, išvykimo terminalo prieangis, bibliotekos poilsio zona, laipinimo vartų prieigos ir kitos erdvės. Kupini šviesos, simbolių ir net fantastinių būtybių menininko darbai pristatomi ir naujojo išvykimo terminalo didžiuliuose skaitmeninės meno galerijos ekranuose. Pasirinkti eksponuoti kūriniai tarsi metafora atitinka keleivių patirtis – fizinę ir vidinę skrydį. Menininko kūryboje dangaus motyvai tradiciškai reiškia vaizduotės laisvę, svajonių galią ir begalines žmogaus galimybes.

Taip pat 2025 metų pradžioje Vilniaus oro uoste buvo nufilmuotas išskirtinis koncertas „Naktis Vilniaus Čiurlionio oro uoste“, kuris kovo 11 dieną buvo transliuojamas nacionalinės televizijos eteryje.

Ypatinga renginių savaitė

2025 m. Lietuva mini vieno ryškiausių mūsų šalies kompozitoriaus, dailininko ir kūrėjo M. K. Čiurlionio 150-ąsias gimimo metines. Jubiliejaus proga visoje šalyje vyksta daugybė renginių ir

iniciatyvų, skirtų pažinti bei atnaujinti šios išskirtinės asmenybės kūrybą ir gyvenimą.

Vienas simboliškiausių šios sukakties akcentų – Čiurlionio vardo suteikimas Tarptautiniam Vilniaus oro uostui. Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu nuo 2025 m. sausio 1 d. iki 2029 m. gruodžio 31 d. jis bus simboliškai vadinamas „Tarp-tautiniu Vilniaus Čiurlionio oro uostu“.

Vyriausybės kanceliarijos kuriojama iniciatyva (Mikalojaus Konstantino Čiurlionio 150-ajam jubiliejus) rugsėjo 19–22 dienomis tapo didžiausia šių metų kultūrine švente šalyje: visoje Lietuvoje ir užsienyje vyko daugiau kaip 200 kultūrinių edukacijų ir M. K. Čiurlionio gimimo dienai dedikuotų renginių.

Daugiau informacijos apie M. K. Čiurlionio metų minėjimą, planus ir veiklas rasite oficialioje svetainėje www.ciurlioniu150.lt/.

Daugiau skaitykite: <https://www.ltu.lt/lt/ziniasklaidai/naujienos-1/vilniaus-oro-uosto-isykimo-terminalo-fasada-papuose-m-k-ciurlionio-autografas>

Taikos rūmai: kur susitinka praeitis, dabartis ir ateitis

Įtemptoje Hagos širdyje stūkso išpūdingas rausvų plytų pastatas, apsuptas sodrios žalumos sodų. Su savo elegantiška architektūra Taikos rūmai (olandiškai Vredespaleis) skleidžia keistą ramybės jausmą. Įžengus į vidų ir atsідurus tarp marmurinių salių, ši keista nuotaika tik sustiprėja. Greitai suvokiame, kad stovime viename iš svarbiausių Europos tapatybės ir istorijos simbolių – atrodo, kad ramybė ir darna sklinda tiesiog iš šių sienų ir akmenų.

Vienybės, filantropijos ir pasiryžimo kurti geriau istorija

Taikos rūmai gimė XIX a. pradžioje, kai Europoje ir Amerikoje ėmė ryškėti galingas taikos judėjimas. Jo dėka įvyko pirmoji Hagos taikos konferencija, inicijuota caro Nikolajaus II. Į Nyderlandų miestą susirinko 26 šalys aptarti, kaip spręsti ginčus be smurto. „Šiandien tai gal neatrodo daug, bet tuo metu tai buvo precedento neturintis skaičius“, – pasakoja Claudia, Carnegie fondo politikos pareigūnė.

Po Antrosios Hagos konferencijos buvo įkurtas Nuolatinis arbitražo teismas ir nuspręsta, kad jam reikia fizinės vietos. Su škotų kilmės amerikiečių plieno magnato ir filantropo Andrew Carnegie finansine parama rūmai buvo pastatyti vos per šešerius metus ir oficialiai atidaryti 1913 m. Nuo to laiko jie priklausė Carnegie fondui – neutralumo simboliui, nepriklausančiam nė vienai valstybei.

Rūmų tikslas atsispindi kiekvienoje jų detalėje. Gido ly-

dimas einu per sales, sodus ir biblioteką – visur kruopščiai apgalvoti elementai liudija taikos ir susitaikymo per teisę vertybes, kurios svarbios ir praeities, ir dabarties Europai.

Tai atsispindi visur – nuo gražių indų, dovanotų įvairių šalių, iki vitražų langų ir paties pastato simetriško išplanavimo, reiškiančio, jog visi žmonės yra lygūs prieš įstatymą. Net sodas, kuriame auga švelnių šakų ir smulkių lapų augalai, buvo suplanuotas taip, kad į jį sklįstų daugiau šviesos – taikos ir harmonijos simbolis.

2013 m., švenčiant šimtmetį, Taikos rūmai buvo įtraukti į Europos paveldo ženklų pažymėtų vietų sąrašą – kaip nuolatinis taikos ir susitaikymo simbolis. Tačiau jų svarba nesibaigia vien tik simbolika.

Ne tik simbolis, bet ir realus taikos variklis

Jau daug dešimtmečių rūmai glaudžia du svarbiausius tarptautinius teismus, nagrinėjančius tarpvalstybinius ginčus: Nuolatinį arbitražo teismą (PCA)

ir Jungtinių Tautų Tarptautinį Teisingumo Teismą (ICJ). Jie įsikūrę dviejuose simetriškuose rūmų sparnuose – PCA kairėje, ICJ dešinėje pusėje.

Šių institucijų darbas šiandien yra itin aktualus. Mano vizito metu darbuotojai minėjo būsimą ICJ posėdį dėl valstybių atsakomybės už klimato kaitą – jų balse skambėjo jaudulys. Didžioji Teismo salė puošta vitražais, vaizduojančiais taikos praeitį, dabartį ir ateitį. Pastarasis vitražas įrengtas priešais teisėjų įėjimą, kad įžengdami pirmiausia jie matytų būtent taikos idealą.

Taip rūmai ne tik suteikia namus teismams, bet ir nuolat primena, kad jų sprendimai turi būti grindžiami taikos ir teisingumo vertybėmis.

Mokantys ir formuojantys ateities kartas

Taikos rūmai – ne vien istorija ar dabartis, bet ir investicija į ateitį. Čia veikia Hagos tarptautinės teisės akademija, kurios durys atviros studentams iš viso pasaulio. Jie gilina ir knygas bibliotekoje ar diskutuoja bendroje erdvėje, įnešdami jaunatviškos energijos į šį istorinį pastatą.

Svarbią funkciją atlieka ir lankytojų centras, kuris siūlo edukacines programas. „Mes kviečiame žmones ne tik klausytis istorijos, bet ir galvoti: kas yra teisingumas; kas yra taika;

By Thomas Wolf, www.foto-tw.de, CC BY-SA 3.0 de, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=171376864>

kokių taisyklių reikia?“ – aiškina centro darbuotoja Josien.

Gyvas taikos simbolis

Po ilgos dienos Taikos rūmuose, išeidamas pro pagrindinį įėjimą, dar kartą atsigrėžiu į jų siluetą. Šis pastatas stovi jau daugiau nei šimtmetį ir stovės dar ilgai – tarsi gyvas taikos organas, primenantis, kad bendradarbiaujant visada galima rasti geresnį kelią.

Jaunieji žurnalistai Europoje – Susipažinkime su autote

Ángela Garrido Rivera

„Baigdama ES konkurencijos teisės magistro studijas, Europos jaunimo portalą matau kaip puikią erdvę suderinti savo susidomėjimą ES reikalais su didžiausia aistra – pasakojimu.“

Šis straipsnis atspindi tik autoriaus nuomonę. Europos Komisija ir „Eurodesk“ nėra atsakingi už jo turinį.

Daugiau skaitykite: https://youth.europa.eu/news/peace-palace-where-past-present-and-future-of-peace-meet_en

„Juvenes Translatores“: jaunieji vertėjai kviečiami išbandyti savo jėgas

Vaidas Karolinos Grabowskos iš Pixabay

Ar svajoji tapti vertėju? Ar mėgsti kalbas ir iššūkius? Europos Komisija kviečia tave dalyvauti tarptautiniame konkurse „Juvenes Translatores“ ir patirti, ką reiškia verstis profesionaliai.

Kas gali dalyvauti?

Konkursas skirtas vidurinių mokyklų mokiniais, gimusiems 2008 metais.

Dalyviai gaus vieno puslapio tekstą ir turės jį išversti į bet kurią iš 24 oficialių ES kalbų. Galimų kalbų kombinacijų – net 552!

Kiekviena ES šalis gali atrinkti tiek mokyklų, kiek turi vietų Europos Parlamente. Tai reiškia, kad visoje ES konkurse dalyvaus 720 mokyklų.

Kodėl verta dalyvauti?

„Juvenes Translatores“ suteikia galimybę:

- patikrinti savo kalbinius gebėjimus,
- susipažinti su vertimo subtilybėmis,
- pasijusti tikru Europos vertėju bent vienai dienai.

Be to, tai puiki proga atkreipti dėmesį į kalbų mokymosi svarbą ir atrasti galimą ateities profesiją.

Nugalėtojai ir prizai

• Iš kiekvienos ES šalies bus išrinktas vienas geriausias vertėjas – iš viso 27 nugalėtojai.

• Jie bus pakviesti į Briuselį 2026 m. kovą, kur vyks oficiali apdovanojimų ceremonija.

• Trijų dienų kelionė leis susipažinti su Europos Komisijos darbo aplinka, pabendrauti su profesionaliais vertėjais ir pasidalyti patirtimis su bendraamžiais iš visos Europos.

Svarbiausios datos

• Registracija vyksta iki 2025 m. spalio 14 d. (CET laiku).

• Pats konkursas bus surengtas 2025 m. lapkričio 21 d. tuo pat metu visose dalyvaujančiose mokyklose.

• Nugalėtojai bus paskelbti 2026 m. vasarį.

Europa kalbų įvairovės akimis

Šis konkursas primena, kad

Europos Sąjunga yra 24 kalbų bendruomenė. Vertimas čia nėra tik techninis darbas – tai tiltas tarp kultūrų, galimybė suprasti vieniems kitus ir kurti bendrą europietišką dialogą.

Kaip pabrėžia organizatoriai: „Kalbos atveria duris į naujas kultūras, o vertėjai yra tie, kurie padeda mums pereiti per šias duris.“

Kviečiame Lietuvos mokyklas!

Norintys dalyvauti turi registruotis per Europos Komisijos svetainę:

Oficiali registracija: https://youth.europa.eu/news/juvenes-translatores-lookout-young-talent-of-translation_en

Jeigu jūsų mokykla bus atrinkta, mokiniai turės galimybę dalyvauti konkurse kartu su bendraamžiais iš visos Europos.

Tai unikali proga parodyti, kad Lietuvoje užauga talentingi daugiakalbiai jaunuoliai!

Išsakyk savo nuomonę dėl naujos ES kovos su skurdu strategijos

Europos Komisija pradėjo viešąją konsultaciją dėl naujos ES kovos su skurdu strategijos. Tai galimybė kiekvienam iš mūsų – ypač jaunimui – prisidėti prie sprendimų, kurie gali pakeisti ateitį.

Pagrindiniai tikslai

Naujoji strategija bus glaudžiai susijusi su Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimu ir padės siekti 2030 m. skurdo mažinimo tikslo. Ji apims šias kryptis:

- įtraukti ir tvari ekonominė plėtra,
- geresnė prieiga prie išsilavinimo ir darbo rinkos,
- socialinė apsauga ir parama pažeidžiamoms grupėms,
- skurdo priežasčių – pavyzdžiui, įgūdžių ar išsilavinimo stokos – sprendimas,

• socialinės sanglaudos stiprinimas ir nelygybės mažinimas,

• ypatingas dėmesys vaikams, jaunimui ir šeimoms, kurioms gresia skurdas.

Jaunimo vaidmuo

Ši iniciatyva vykdoma taikant jaunimo patikrą (youth check). Tai reiškia, kad jaunimo organizacijos, nevyriausybinės iniciatyvos ir jauni žmonės turi realią galimybę išsakyti savo požiūrį.

Jų indėlis padės identifikuoti, kokie iššūkiai yra aktualiausi, ir

pasūlyti konkrečius sprendimus, kuriuos galėtų įgyvendinti ES ir valstybės narės.

Kaip dalyvauti?

Iki 2025 m. spalio 24 d. (vidurnaktis, Briuselio laiku) kiekvienas gali pateikti savo nuomonę Europos Komisijos portale „Have Your Say“.

Galima pasirinkti du būdus:

- atsakyti į klausimyną (viešą konsultaciją),
- arba įkelti savo atsiliepimus tiesiogiai svetainėje.

Kodėl svarbu?

Skurdas yra ne tik ekonominė, bet ir socialinė problema. Jis daro įtaką galimybėms moky-

tis, dirbti, dalyvauti visuomenėje. Naujoji ES strategija siekia sukurti bendrą Europos viziją, kurioje kiekvienas žmogus turi sąžiningas galimybes.

Dalyvaudami konsultacijoje, jauni žmonės gali parodyti, kas jiems svarbiausia, ir užtikrinti, kad jų balsas būtų girdimas pri-

mant sprendimus.

Daugiau informacijos: https://youth.europa.eu/news/have-your-say-eu-anti-poverty-strategy_en

Europa – žemynas, kupinas įdomybių

Europa dažnai siejama su politika, ekonomika ar istorija. Tačiau mūsų žemynas – kur kas spalvingesnis ir pilnas netikėtų atradimų. Nuo geografinės įvairovės iki kulinarinių tradicijų, nuo seniausių miestų iki moderniausių inovacijų – Europa nuolat stebina. Šiame straipsnyje kviečiame į kelionę po įdomiausius faktus, kurie atskleidžia, kokia įvairi ir gyva yra mūsų bendruomenė.

Image by Martin Fuhrmann from Pixabay

Mažas žemynas, didelė įvairovė

Europa yra antras pagal mažumą žemynas pasaulyje, tačiau pagal gyventojų skaičių – trečias. Čia gyvena daugiau nei 448 milijonai žmonių, kalbantys daugiau nei 200 kalbų. Iš jų 24 yra oficialios Europos Sąjungos kalbos. Tai – tikras kultūrų ir tradicijų margumynas. Nuo šiaurės, kur žmonės įpratę gyventi prie poliarinės nakties ir šiaurės pašvaisčių, iki pietų, kur Viduržemio jūros klimatas leidžia auginti alyvmedžius ir vynuoges, Europa demonstruoja didžiulę gamtos ir gyvenimo būdų įvairovę.

Mažiausia Europos valstybė – Vatikanas, vos 0,49 km² dydžio, bet kasmet sulaukianti milijonų lankytojų. Didžiausia sala – Didžioji Britanija, o ilgiausia upė – Volga, kurios ilgis siekia daugiau kaip 3 500 kilometrų.

Miestai ir gamta

Hamburgas laikomas daugiausia tiltų turinčiu miestu pasaulyje – jų čia daugiau nei 2 300, daugiau nei Venecijoje ir Amsterdamo kartu paėmus. O štai Kroatijoje yra Hum – mažiausias miestas pasaulyje, kuriame gyvena vos kelios dešimtys žmonių, bet jis vis tiek turi miesto statusą ir savo tarybą.

Kalnai taip pat formuoja Europos veidą. Aukščiausia viršukalnė – Elbrusas, iškilęs 5 642 metrus, o žemiausia vieta – Kaspijos jūros pakrantė, nusileidusi 28 metrus žemiau jūros lygio. Tarp šių kraštutinumų telpa viskas: Alpių sniegynai, Norvegijos fjordai, Viduržemio jūros pakrantės ir Baltijos pajūris.

Europa pasižymi ir įspūdingais ežerais. Didžiausias pagal plotą – Ladoga Rusijos šiaurės vakaruose, o giliausias – Baikalo ežeras, nors jis jau priskiriamas Azijai. Suomijoje yra daugiau kaip 180 tūkstančių ežerų, todėl ji dažnai vadinama „tūkstančio ežerų šalimi“.

Upės – Europos arterijos

Dunojus yra viena žymiausių upių, tekanti net per 10 šalių – nuo Vokietijos Juodųjų miškų iki Juodosios jūros Rumunijoje. Tai tikra kultūrų jungtis, apie kurią rašyta dainose ir literatūroje. Ženevos ežeras tarp Šveicarijos ir Prancūzijos žavi Alpių panorama, o Vengrijoje esantis Balatonas vadinamas „Vengrijos jūra“ ir pritraukia tūkstančius poilsiautojų.

Salų pasaulis

Europa garsėja ir savo salomis. Madeira ir Azorai Atlanto vandenyne priklauso Portugalijai ir stebina žaliuojančiais kraštovaizdžiais. Kanarų salos Ispanijai užtikrina turistų srautus visus metus. Kipras Viduržemio jūroje laikomas trijų žemynų sankirta – čia susitinka Europa, Azija ir Afrika. Malta, viena mažiausių ES valstybių, garsėja senoviniais megalitais, senesniais už Egipto piramides. O šiaurėje, Atlanto vandenyne, tyvuliuoja Farerų šalys – žalių kalvų, avių ir vėjo kraštas.

Paveldas ir kultūra

Europa gali didžiulis milžinišku kultūros paveldu. Italija pirmauja pagal UNESCO pasaulio paveldo objektų skaičių – jų čia daugiau nei 50. Graikijos Akropolis, Romos Koliziejus ar Vokietijos Brandenburgo vartai yra tik dalis iš šimtų simbolių, kuriuos žino visos pasaulis.

Budapeštas turi vieną seniausių metro linijų žemyninėje Europoje, atidarytą dar 1896 metais. Didžiojoje Britanijoje veikia pats seniausias pasaulyje metro – Londono „Tube“, pradėjęs darbą 1863 m.

Festivaliai taip pat yra svarbi Europos kultūros dalis. Venecijos karnavalas švenčiamas nuo XI amžiaus, Olandijoje kasmet vyksta gėlių paradai, Vokietijoje – garsusis Oktoberfestas, o Lietuvoje – tradicinės Joninės. Šventės ne tik palaiko tradicijas, bet ir pritraukia milijonus turistų.

Architektūros stebuklai

Barcelona garsėja Antonio Gaudí šedevrais – „Sagrada Familia“ bazilika tebėra nebaigta, nors statybos prasidėjo dar XIX a. Briuselyje stūkso „Atomium“ – futuristinė konstrukcija, pastatyta 1958 m. parodai. O Didžiojoje Britanijoje išlikęs Stounhendžas – paslaptingas akmenų ratas, nenantis priešistorinius laikus.

Istoriniai pirmieji kartai

Europa dažnai laikoma demokratijos ir mokslo lopšiu. Seniausias universitetas Europoje – Bolonijos universitetas Italijoje, įkurtas 1088 metais. Seniausias parlamentas – Islandijos „Althing“, veikęs nuo 930 m. Tai rodo gilią demokratijos šaknis mūsų žemyne.

Johannas Gutenbergas XV amžiuje sukūrė spausdinimo stakles, kurios pakeitė žinių sklaidą. O pirmasis operos teatras buvo atidarytas Venecijoje 1637 metais.

Kalbų lobynas

Europoje kalbama daugiau nei 200 kalbų. Kai kurios labai retos ir unikalios. Baskų kalba, vartojama Ispanijos ir Prancūzijos pasienyje, neturi giminingų kalbų pasaulyje. Maltiečių kalba yra vienintelė semitinė kalba Europos Sąjungoje. Samių tautos kalbos vartojamos Norvegijoje, Švedijoje ir Suomijoje, šiaurės platumose. Šis kalbų margumynas atspindi milžinišką kultūrinę įvairovę.

Kulinariniai atradimai

Kiekviena Europos šalis turi savo virtuvės stebuklą. Italija garsėja pica ir pasta, Prancūzija – kruasanais, sūriais ir vynu, Ispanija – tapas užkandžiais. Vokietijoje galima paragauti dešrelių ir alaus, Belgijoje – garsiausių pasaulyje šokoladų, o Graikijoje – alyvuogių ir fetos.

Suomiai yra didžiausi kavos mėgėjai pasaulyje – vienam gyventojui tenka apie 12 kg kavos per metus. Europoje taip pat daugiausia pasaulyje suvartojama sūrio – apie 17 kg žmogui kasmet. Portugalija pirmauja pagal kamštinės medienos gamybą, o Šveicarija garsėja šokoladu ir laikrodžių tikslumu.

Transporto įdomybės

Europa garsėja pažangiais transporto sprendimais. Prancūzijos greitieji traukiniai TGV pasiekia daugiau kaip 300 km/h greitį, o Šveicarijoje ir Austrijoje driekiasi ilgiausi pasaulyje tuneliai per Alpių kalnus. Vienas jų – Gotardo bazinis tunelis, beveik

lu. Šios kasdienybės detalės formuoja mūsų žemyno veidą taip pat stipriai, kaip didieji istoriniai įvykiai.

Rekordai gamtoje

Norvegija turi ilgiausią pakrantę Europoje – net apie 100 tūkstančių kilometrų, jei suskaičiuotume visas salas ir įlankas. Białowiežas giria tarp Lenkijos ir Baltarusijos laikoma vienu seniausių natūralių miškų Europoje, kuriame dar gyvena stumbrai. Italijoje auga apie 4 000 metų senumo alyvmedis, o Graikijoje – dar senesni, liudijantys ilgą žmogaus ir gamtos ryšį.

Muzikos ir meno lobynas

Europa – klasikinės muzikos gimtinė. Čia kūrė tokie genijai kaip Wolfgangas Amadeusas Mozartas, Ludwigas van Beethovenas ar Fryderykas Chopinas. Vien Viena laikoma pasaulio muzikos sostine, kur koncertų salės iki šiol pilnos klausytojų. Bet Europa – ne tik klasika: Švedija garsėja popmuzikos grupe „ABBA“, Didžioji Britanija – „The Beatles“ ir roko kultūra, o Lietuva – dainų šventėmis, kurios suburia tūkstančius choristų į vieną balsą.

Meno pasaulyje Europa taip pat nepalenkiamą. Paryžiaus Luvras – didžiausias muziejus pasaulyje, saugantis „Moną Lizą“ ir tūkstančius kitų šedevrų. Ispanijos Prado muziejus garsėja Velázquezo ir Goyos darbais, o Italijos Uffizi galerijoje Florencijoje galima išvysti Renesanso meistrų kūrinius. Menas čia – ne

Photo by Christian Lue on Unsplash

57 km ilgio. Didžiausiuose miestuose veikia sudėtingi metro tinklai: Paryžius, Londonas, Maskva ir Madridą jungiantys šimtai kilometrų požeminių linijų.

Sportas ir pramogos

Europa yra futbolo tėvynė. Anglijoje XIX amžiuje pradėtos futbolo varžybos davė pradžią šiuolaikinėms taisyklėms. Šiandien UEFA Čempionų lyga laikoma vienu svarbiausių sporto renginių pasaulyje.

Prancūzijoje kasmet vyksta garsiausias dviračių lenktynės – „Tour de France“, o žiemos sporto mėgėjai traukia į Alpes slidinėti. Skandinavijos šalys didžiuojasi slidinėjimo tradicijomis, o Lietuva – krepšinio aistra.

Gyvenimo būdo tradicijos

Skirtingose Europos šalyse vyrauja skirtingi gyvenimo ritmai. Pietų Europoje įprasta „siesta“ – pietų poilsio metas, kai dienos karštyje trumpam užsideda parduotuvės. Šiaurės šalyse paplitusi „hygge“ kultūra, pabrėžianti jaukumą, šviesas ir laiką su šeima. Britai garsėja popietės arbata, o italai – espresso ritua-

Vokietija garsėja pilimis – jų čia daugiau kaip 25 tūkstančiai. Vien Bavarijoje stovi Neuschwansteino pilis, kuri įkvėpė garsųjį „Disney“ pasakų pilies dizainą. Tokie objektai kasmet pritraukia milijonus turistų ir primena turtingą Europos istoriją.

Technologiniai pasiekimai

Europa yra ne tik kultūros, bet ir technologijų žemynas. „Airbus“ gamina vienus pažangiausių lėktuvų pasaulyje, o Europos kosmoso agentūra vysto „Ariane“ raketą, galinčias gabenti palydovus į orbitą. CERN Šveicarijoje veikia Didysis hadronų greitintuvas – galingiausias pasaulyje, leidęs atkurti Higo bozoną.

Atsinaujinanti energetika taip pat sparčiai vystoma. Danija, Vokietija ir Nyderlandai stato milžiniškus vėjo jėgainių parkus Šiaurės jūroje, kurie gamina švarią energiją milijonams namų ūkių. Tai dar vienas pavyzdys, kaip Europa jungia tradicijas su ateities sprendimais.

Mokslas ir inovacijos

Europa davė pasauliui daug išradimų. Čia gimė spausdinimo staklės, telefonas, pirmieji automobiliai. Didžiojoje Britanijoje Timas Bernersas-Lee sukūrė pasaulinį interneto tinklą (WWW), kuris pakeitė mūsų gyvenimus.

Lietuvai artimos įdomybės

Lietuva taip pat turi savo ypatingų faktų. Vilniaus senamiestis – vienas didžiausių Rytų Europoje – įtrauktas į UNESCO paveldo sąrašą. Kuršių nerija, pasidalinta su Kaliningrado sritimi, garsėja smėlio kopomis ir unikaliu kraštovaizdžiu. 1989 m. Baltijos kelias sujungė Lietuvą, Latviją ir Estiją gyva žmonių grandine, tapusia vienu ryškiausių taikos kovos už laisvę simbolių Europoje.

Europa šiandien ir rytoj

Europos Sąjunga šiandien vienią 27 šalis. Jos kartu formuoja vieną didžiausių ekonomikų pasaulyje, kurios biudžetas 2021–2027 m. siekia apie 2 trilijonus eurų. Didelė šių lėšų dalis skiriama transportui, aplinkosaugai, mokslui ir jaunimo iniciatyvoms.

Europa taip pat kelia ambicingus tikslus ateičiai. Iki 2050 m. ji siekia tapti pirmuoju klimatui neutraliu žemynu, o iki 2030 m. – sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas bent perpus, palyginti su 1990 m. Tai – milžiniškas uždavinys, bet kartu ir galimybė paversti Europą tvarumo lydere.

Gyvenimo kokybė

Vidutinė gyvenimo trukmė Europoje viršija 80 metų: vyrų – apie 79, moterų – apie 84 metus. Sveikatos apsauga, švietimas ir socialinės garantijos yra vienos stipriausių pasaulyje. Tačiau kartu reikia prisiminti, kad vienas iš penkių europiečių gyvena skurdo ar socialinės atskirties rizikoje.

Europa – mūsų bendri namai

Kiekviena Europos šalis turi savo pasididžiavimą: Graikija – Akropolį, Italija – Koliziejų, Vokietija – Brandenburgo vartus, Lietuva – Trakų pilį. Visi šie objektai – mūsų bendras paveldas, jungiantis tautas į vieną bendruomenę. Europa – tai žemynas, kuriame telpa tiek istorija, tiek modernumas, tiek įvairių tautų svajonės.

Leidėjas: Linale s.r.o, redaktorė Lineta Žalaitė, www.europospulsas.lt, info@europospulsas.lt, išcina kas savaitę.

Už visą turinį „Europos pulse“ atsakingi tik autoriai ir jų nuomonės nebūtinai atspindi Europos Sąjungos poziciją. Europos Sąjunga negali būti už jas atsakinga.